

A

Mátyás templom története

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy:

726.5

Hely:

Mátyás templom

"11/19"

Szerző:

Forrás:

Képes Krónika

Budapest 1933. V. 21

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy:

Helyszám:

Budapest nyomda NV., Közp. városháza — I

beszél. A hegyen a nép elsokasodása folytán templom válik szükségessé: a király a lakóskok támogatásával ekkor veti meg a Nagy Boldogasszony templom alapját, melyből hosszú századokon át a mai koronázó Mátyás templom lett. 1279-ben, Kun László idejében Miklós pápa rendeletére Fülöp forminaoi püspök, mint pápai követ, már itt tartott zsinatot. És itt temették el 1301 januárjában az utolsó Árpádot, III. Endrét. 1476 decemberében itt koronázták meg Magyarország királynéjává Aragoniai Beatrixet világraszóló pompával.

Aztán dül a harc a magyar koronáért. Zápolyai János, Ferdinánd, Izabella, mindegyik magának szeretné a budai várat. Mivel megegyezni nem tudnak, Zápolyai a törököt hívja segítségül. 1541 augusztus 26-án maga Szuleimán szultán jön Buda alá. Míg a szultán megérkezik, Zápolyai Erdélyben meghal. A török császár Izabella özvegy királynénak ajándékokat küld és felszólítja, hogy a kis királyt gondviselőivel és a várat oly dícséretesen oltalmazott magyar urakkal együtt küldje le hozzá az Ó-Buda feletti táborba. Izabella bár nehéz szívvel, de eleget tesz a császár kérésének. Szuleimán a kíséretét és kíséretét nyájasan fogadja, néhány óráig magánál tartja; ezalatt a törökök a nyitott kapukon át ellepik a várat, megszállják az utcákat s a vár főterére kitűzik az ozmán lobogót. A török katonák a Nagy Boldog-

A Mátyás-templom 1686-ban.

A Koronázó templom 1448-ból.

dulás után a pesti Ujhegyen szorgos kezek vájják, túrják a földet; faházak épülnek, az országba visszatérő király belátja, hogy az ellenség ellen a harcot csak várakban tudja felvenni, ezért rendeletet ad ki a pesti Ujhegy megerősítésére. A lakók szaporodnak és 1255-ben a krónika a pesti Ujhegyről már mint népes községről

A kivilágított Mátyás-templom.

asszony templomból a padokat, szószéket, képeket, ol-tárokat eltávolítják, falait fehérre meszelik és szept. 2-án Szuleimán szultán a várba való bevonulása után már a Nagy Boldogasszony templomból átalakított főmecssetben végzi imáját. 1541 szept. 2-től 145 éven át a templom tornyából csak a műezzin hangja hallatszott.

De jöttek a zsoldos ha-

A Mátyás-templom a múlt század 70-es éveiben, az új-
alakítás előtt.

ből kiűzni a törököt Buda városából. Eljött 1686. évi szept. 2-a, Tü-

zes Gergely barát tüzes ágyúgolyói, záporosó módjára hullnak a várba. A Nagy Boldogasszony templom belsejében csoportokba verődve térdel a magyarság. A törökök nem merik bántani őket, mert félnek a csodatevő Nagy Boldogasszony kép erejétől. Azt ugyan megtették, hogy 1541-ben, mikor a templomot átalakították mecsetté, a kép elé egy magas falat húztak, hogy a hívők oda ne láthassanak, de magához a képhez nyúlni nem mertek. És amint a tüzes golyók bele csapnak a várba, az egyik a puszkaporos toronyba esik és felgyújtja. A robbanás olyan óriási, hogy 800 mázsa lőpor repül a levegőbe. A várfal sok helyen bedől, de bedől a Nagy Boldogasszony templomában az a fal is, amely a csodatevő képet eltakarja és Buda felszabadul. A súlyos harcok alatt a várban minden elpusztul, az utcákat holttetemek borítják. A bevonuló keresztény seregek pedig a Nagy Boldogasszony templom romjai között zengik a hálaadó imát az Urhoz. Buda várának a töröktől való visszavétele után a jezsuiták vették át és állították helyre azzal a gondolattal, hogy a régi formájában készítik el. Így alakult a templom olyanná, amilyen az 1871-i helyreállítási munkálatok előtt volt. A helyreállítási munkálatoknál a cél az volt, hogy az aránylag egyszerű templomból olyan építő művészeti alkotás váljék, mely erősen kidomborítja a benne lejátszódó ünnepélyeket. Schulek Frigyes építész tanárnak ez sikerült is.